

'מתיר אסורים, זוקף כפופים'

טעם הברכות

ברכת 'מתיר אסורים' נתקנה להודאה על מה שמנענע האדם את עצמות גופו שהיו ככפותים במשך השינה. ולאחר ברכה זו מברך ברכת 'זוקף כפופים' על שזוקף את קומתו שהיתה כפופה כששכב במטתו.

רמז יש בברכת 'זוקף כפופים' להורות על מעלת האדם שהולך בקומה זקופה שלא כמו שאר בעלי חיים שהליכתם כפופה.

מעט לעת יוסיף כוונה בברכה זו כדלהלן: כמו שהתיר מאסרו מושכב מוטל על ערשו חשוב כמת, נמסר ביד הטומאה השולטת עליו, כן יתיר מאסרו אשר הוא אסור בזיקים ביד יצרו הרע המבקש ממנו טענות ותואנות לעבור על רצון קונו. וכמו שהוא הזוקף כפופים משפיל ומרים, הוא יזקוף כפיפת קומתו בין פרס וישמעאל, וירים אותו במעלת תורתו וקיום מצותיו ויתקדש שמו בעולם.

המדור להצלחת דוד בן סימיה"ו ובני ביתו

נצור לשונך

מתוך ספר 'החיים'

לשון הרע לתועלת על מי שהזיקו

אסור לאדם לספר על חברו שהזיקו כדי להרחיק אנשים מללכת בדרכיו הרעים, שבוודאי אין כוונתו בזה לשם שמים אלא רק לבזותו בגלל שנגע בממונו ובכבודו, וכן אסור לו לספר על חברו שנמנע מלהיטיב עמו במצוות כגון צדקה הלוואה והכנסת אורחים אף שהיה ביכולתו.

מותר לאדם שניזק על ידי חברו לספר את הדבר לתועלת של השבת ממנו וכל מה שמגיע לו מהמזיק, או כדי למנוע אותו מלהזיק לו בעתיד, כגון שמספר לאנשים היכולים להוכיח את הגזלן ולגרום בכך שישבי את הגזילה, וחייב להקפיד שיתקיימו כל שבעת התנאים של לשון הרע לתועלת (במצוות בין אדם לחבירו), שאם לא כן אין לו כל היתר לספר את הדבר.

"ולכל אלו התנאים צריך שיקול דעת גדול מאוד ואחריות כבדה מאוד, שאם חס ושלום לא נתקיים אחד מהתנאים הרי שבמקום התועלת והכוונה הטובה סיפורו הוא לשון הרע גמור ויתן את הדין על כך, ואדם שיש לו ספק באחד מדברים אלו ישאל חכם הבקי בהלכות שמירת הלשון, וצריך להזהר מאוד בפרט כשהוא כועס ונוטר רוצה לנקום כאשר המקרה נוגע לו ולקרוביו".

המדור להצלחת אורית בת חנה תחי' לזיווג הגון

שיעור בהלכות שמירת הלשון

מידי מוצאי שבת בשעה 20.30
מפי הרב משה יוחאי רז שליט"א
בבית הכנסת תפילה למשה, לוד

דבר תורה לשלחן שבת

סעודה ראשונה

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּךְ קַדְשׁ שַׁבְּתוֹן לַה' (לה, ב)

רבי יעקב מדובנא ביאר את הפסוק במשל לאדם שהרחיק נדוד ויעזוב את משפחתו וכל בית אביו לגור בארץ אחרת, והיו עיניו נשואות וכלות אולי יראה איזה אורח הבא מעיר מולדתו, למען ישאל את פיו על בני משפחתו. לימים בא עני אחד הסובב ומחזר על הפתחים, ובבואו אל ביתו הכיר בו כי הוא מעיר מולדתו, וישמח מאוד לקראתו, ורצה להשתעשע עמו לשאול אותו על בית אביו ומשפחתו הכבודה. ויאמר אליו העני: מדוע תעצרני, הלא באתי לעיר הזאת והרחקתי נדוד לקבץ נדבות להכין טרף לבני ביתי הרעבים, ולמה תגרום לי הפסד. ויאמר לו: אם כן הגידה נא לי מה משכורתך ואשלם לך שכר מושלם. הסכים העני, ובעל הבית כיבד את העני בארוחה דשירה, ואחרי שאכל ושבע ודשן התחיל לספר לו על בני משפחתו. והנה בתוך הסיפור נפלה עליו תרדימה וביקש להתנמנם, כעס עליו בעל הבית ואמר לו: הלא אני שילמתי לך שכר למען תספר לי משלום משפחתי, ועתה מה לך לשכב ולהרדם?

והנמשל: הקב"ה נתן לאדם נפש עליונה חצובה מתחת כסא כבודו ונתרחקה ממעונתה, ובכל ימי השבוע האדם טרוד בעסקיו, לכן הזמן המתאים להשתעשע עמנו הוא יום השבת, וזהו: 'שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה' - כי אתה טרוד בעסקי הגוף, ולכן 'וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבְּתוֹן לַה' - כלומר לייחד את היום ההוא רק לה' יתברך לבדו, כי הוא נתן לך את המנוחה רק למען יהיה לו מקום להשתעשע עמך, ולא שתתעדן בתנומת עלי משכב, או תעסוק בעניינים אחרים, וזה נקרא שבת לה' אלהיך.

סעודה שניה

לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת (לה, ג)

רבינו משה אלשיך כתב: עבירה שנעשית בשבת הרי היא חמורה פי כמה מעבירה שנעשית בחול, שכן אם אש הגהינום נכבית כשמגיע יום השבת, כשעוברים עבירה בשבת הרי היא חוזרת ונדלקת, לפיכך מזהירה התורה אל תבעירו בשבת את אש הגהינום בעוונותיכם, אם כן איפוא, בשבת צריך אדם להיזהר זהירות כפולה מפני עבירה כל שהיא, וכל שכן שיש להיזהר שלא לחלל את השבת עצמה, כי על כל סוגי עבירות שאדם חוטא הוא נידון רק בששת ימי החול, ובערב שבת מוציאים את נשמת החוטא לחוץ, לא כן מי שמחלל את השבת במזיד, עונשו הוא שגם ביום השבת נשמתו נידונה בגהינם, מידה כנגד מידה, הוא הבעיר אש בשבת בעולם הזה, וכנגד זה שורפים את נשמתו ביום השבת בגיהנם.

לאור זה שמעתי מפי רבי ששון לוי זצ"ל רמז יפה על המשנה בשבת (מד.): "כל הנרות מיטלטלין חוץ מנר הדולק בשבת", כי הנשמה היא בחינת נר, כמו שכתוב (משלי כ, כז) 'נר ה' נשמת אדם', ובכן: 'כל הנרות מיטלטלין' - כלומר כל אותם הנשמות שהם נידונות בגהינם על עוונותם, מטלטלין אותם לחוץ לגהינם משנכנסת השבת, 'חוץ מנר הדולק בשבת' - חוץ מאותם הנשמות שבחיים חיותם בעולם הזה היו מבעירים אש ביום שבת, גם עכשיו אחרי מותם נשמותיהם נידונים בגהינם.

אשרינו שאנחנו זוכים לשמור שבת, וכמו שאמרו בזוהר הקדוש (חלק ב דף מז.) מי ששומר שבת כאילו שמר כל התורה כולה. ואמרו עוד (שבת קיח): אפילו אם עבד אדם עבודה זרה כאנוש, אם שומר שבת כהלכתו מחול לו. (כרם ציון למר זקני הצדיק רבי בן ציון רז זצ"ל)

סעודה שלישית

וּבַחֲרֻשֶׁת אָבָן לְמַלְאֵת וּבַחֲרֻשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלֶאכֶת מַחֲשָׁבָת (לה, ד)

כותב הרב חידושי הרי"מ זצ"ל: חכמינו (אבות דרבי נתן פרק ו) מספרים על רבי עקיבא שהיה בתחילה עם הארץ, והתחיל אחר כך ללמוד תורה מאחר שראה אבן גדולה מנוקבת על ידי טיפות מים שנטפו עליה בלי הרף, ולמד מזה מוסר השכל, אם טיפות המים הרכות יכלו לה לאבן הקשה, כמו שכתוב (איוב יד, יט) 'אבנים שחקו מים', הרי על אחת כמה וכמה לימוד תורה בהתמדה יכול בודאי לחדור לתוך לב אנוש, ואפילו שהלב הוא מאובן ביותר.

התורה מעלה על נס את חכמתו של בצלאל שהיה מחונן בחכמה גדולה לחדור לתוך הלב המאובן ביותר לנקבו ולמלאו בתורה ויראת שמים. וזהו שאמר הכתוב: 'וּבַחֲרֻשֶׁת אָבָן לְמַלְאֵת' - כלומר הוא היה חרש ואומן לנקב אבן ולמלאותה כדי להביא את האדם לידי תורה ומעשים טובים. והסיבה שזכה לזה היתה רצונו הטהור להיות שותף במלאכת המשכן. ללמדנו כי בדרך שאדם רוצה לילך - מוליכין אותו.

המדור להצלחת ולרפואת חנה בת שפרה תחי' ובני ביתה

